

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

TAX. Δ/ΝΣΗ: Αριστοτέλους 19,
TAX. ΚΩΔ.: 101 87, Αθήνα
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Δημήτρης Ζωγραφόπουλος
Δικηγόρος (ΔΝ) – Ειδικός Επιστήμονας
Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (DPO)
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 213 216 1254
e-mail: zograpoulosd@moh.gov.gr /
dpo@moh.gov.gr / gdpd@moh.gov.gr

Αθήνα, 24-04-2019

ΑΠ: Οικ. 39199

ΠΡΟΣ:

- 1) κ. ΥΠΟΥΡΓΟ
- 2) ΓΡΑΦΕΙΟ κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ
(Υπόψη κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Π.,
Διευθυντή)

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣ:

Βλ. κατάλογο αποδεκτών

Θέμα: Γνωμοδότηση σχετικά με την αντίθεση προς διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος για την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα της συλλογής από τον ΕΟΠΥΥ ιατρικού ιστορικού ασφαλισμένων, μέσω των εφαρμογών Μητρώων Ασθενών, που έχει συστήσει και λειτουργεί ο ΕΟΠΥΥ

Λαμβάνοντας ιδίως υπόψη:

(1) τις διατάξεις του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

(2) τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων – ΓΚΠΔ / General Data Protection Regulation – GDPR),

(3) τις διατάξεις του Ν. 3892/2010 για την ηλεκτρονική καταχώριση και εκτέλεση ιατρικών συνταγών και παραπεμπτικών ιατρικών εξετάσεων (ΦΕΚ Α', 189),

(4) τις διατάξεις του Ν. 4238/2014 για το Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.), αλλαγή σκοπού Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και λοιπές διατάξεις, (ΦΕΚ Α', 38), όπως ισχύουν,

(5) την υπ' αρ. ΕΑΛΕ/Γ.Π. 80157 ΚΥΑ «Τροποποίηση και αντικατάσταση της με αριθμ. πρωτ. ΕΑΛΕ/Γ.Π. 46846/19-06-2018 (Β' 2315) κοινής υπουργικής απόφασης, με περιεχόμενο «Ενιαίος Κανονισμός Παροχών Υγείας (ΕΚΠΥ) του Εθνικού Οργανισμού Παροχών Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ)», όπως ισχύει,

(6) τις διατάξεις των άρθρων 82 και 83 του Ν. 4600/2019, Εκσυγχρονισμός και Αναμόρφωση Θεσμικού Ιδιωτικών Κλινικών. Σύσταση Εθνικού Ινστιτούτου Νεοπλασιών και λοιπές διατάξεις (ΦΕΚ Α', 43)

θέτω υπόψη σας τα ακόλουθα:

1. Καταρχάς, το Υπουργείο Υγείας είναι το πρώτο Υπουργείο στην Ελλάδα που όρισε DPO, προς συμμόρφωση με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ (GDPR). Οι προϋποθέσεις ορισμού DPO, η θέση (status) του DPO και τα καθήκοντά του **προβλέπονται ρητά και απευθείας από τις διατάξεις των άρθρων 37-39 του ΓΚΠΔ.**

Πρόσφατα, με το άρθρο 82 του Ν. 4600/2019 θεσπίστηκαν διατάξεις για τη «Σύσταση Αυτοτελούς Γραφείου Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων» στο Υπουργείο Υγείας, που ορίζουν, μεταξύ άλλων, ότι:

«(...) 6. Ο ΥΠΔ ασκεί όλα τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες, που του απονέμονται από τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, ιδίως εκείνες του άρθρου 39, καθώς και από άλλες ειδικές διατάξεις. Ο ΥΠΔ έχει, ιδίως, τις εξής αρμοδιότητες:

α) συμμετέχει, δεόντως και εγκαίρως, σε όλα τα θέματα τα οποία σχετίζονται με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, διατυπώνει γνώμη για κάθε νομοθετικό μέτρο του Υπουργείου Υγείας, το οποίο εισάγει περιορισμούς στο πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 23 και 9 παρ. 4 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων,

β) ενημερώνει τον Υπουργό, τον Αναπληρωτή Υπουργό, τους Γενικούς Γραμματείς, τους Αναπληρωτές Γενικούς Γραμματείς και τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, τους εκτελούντες την επεξεργασία για λογαριασμό του Υπουργείου και τους υπαλλήλους που διενεργούν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και τους εποπτευόμενους από το Υπουργείο φορείς για τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων και

από άλλες διατάξεις, είτε πρόκειται για ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε για εθνικές ρυθμίσεις σχετικά με την προστασία δεδομένων,

γ) παρακολουθεί και εποπτεύει: αα) τη συμμόρφωση με το Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων, με άλλες διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με εθνικές ρυθμίσεις σχετικά με την προστασία δεδομένων και με τις πολιτικές του Υπουργείου Υγείας, των εποπτευόμενων από αυτό φορέων και των εκτελούντων την επεξεργασία για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων, σε σχέση με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ββ) την ανάθεση αρμοδιοτήτων, την εκπαίδευση, την ευαισθητοποίηση και την κατάρτιση των υπαλλήλων που συμμετέχουν στις πράξεις επεξεργασίας, γγ) τους σχετικούς ελέγχους είτε στο εσωτερικό του Υπουργείου Υγείας είτε σε εποπτευόμενους από το Υπουργείο Υγείας φορείς είτε σε εκτελούντες την επεξεργασία για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων,

δ) παρέχει συμβουλές, όταν ζητείται, όσον αφορά την εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία των δεδομένων και παρακολουθεί την υλοποίησή της σύμφωνα με το άρθρο 35 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων,

ε) συνεργάζεται με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως εποπτική αρχή,

στ) ενεργεί ως σημείο επικοινωνίας με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και κάθε άλλη εποπτική αρχή για θέματα που σχετίζονται με την επεξεργασία, περιλαμβανομένης της προηγούμενης διαβούλευσης που αναφέρεται στο άρθρο 36 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, και πραγματοποιεί διαβουλεύσεις, ανάλογα με την περίπτωση, για οποιοδήποτε άλλο θέμα,

ζ) συνεργάζεται, κατά την άσκηση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του, με τους Υπεύθυνους Προστασίας Δεδομένων, εφόσον αυτοί υπάρχουν, των εποπτευόμενων από το Υπουργείο Υγείας φορέων και των εκτελούντων την επεξεργασία για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας.

7. Ο ΥΠΑ αναφέρεται απευθείας στον Υπουργό, ο οποίος διασφαλίζει ότι ο ΥΠΑ δεν λαμβάνει εντολές για την άσκηση των καθηκόντων του. Ο ΥΠΑ δεν απολύεται ούτε υφίσταται κυρώσεις οποιαδήποτε μορφής, επειδή επιτέλεσε τα καθήκοντά του».

Συμπεώς, από τις ως άνω διατάξεις τόσο του ΓΚΠΔ όσο και του άρθρου 82 του Ν. 4600/2019 προκύπτει ότι ο **DPO του Υπουργείου Υγείας λειτουργεί σε καθεστώς πλήρους ανεξαρτησίας**

κατά την άσκηση των καθηκόντων του, αποτελεί σημείο επαφής ιδίως με την ΑΠΔΠΧ αλλά και με κάθε άλλη αρχή, σχετικά με ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και παρακολουθεί και εποπτεύει τη συμμόρφωση με το ΓΚΠΔ, με άλλες διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με εθνικές ρυθμίσεις σχετικά με την προστασία δεδομένων και με τις πολιτικές του Υπουργείου Υγείας, των εποπτευόμενων από αυτό φορέων και των εκτελούντων την επεξεργασία για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας και των εποπτευόμενων από αυτό φορέων.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ορίζουν, μεταξύ άλλων, ότι: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους. (...)».

Επιπλέον, οι διατάξεις του άρθρου 52 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εμβέλεια των διασφαλιζόμενων δικαιωμάτων ορίζουν, μεταξύ άλλων, ότι: «1. Κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον παρόντα Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να τηρεί το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων. 2. Τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στον παρόντα Χάρτη και θεμελιώνονται στις κοινοτικές συνθήκες ή στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ασκούνται υπό τους όρους και εντός των ορίων που καθορίζονται σε αυτές. (...)».

Όπως ρητά αποφαινεται σχετικά το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), στην πάγια νομολογία του: «Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη επιτρέπει περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων όπως των άρθρων 7 και 8 αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται από τον νόμο, σέβονται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών και ότι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων». (Βλ. ενδεικτικά ΔΕΕ,

Απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2010, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09, *Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) & Hartmut Eifert (C-93/09)*, σκέψη υπ' αρ. 65).

3. Ακολούθως, όπως ρητά ορίζεται, μεταξύ άλλων, στις αιτιολογικές σκέψεις του ΓΚΠΔ υπ' αρ. 39 και 40 : «(39). (...) **Ιδίως, οι συγκεκριμένοι σκοποί της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σαφείς, νόμιμοι και προσδιορισμένοι κατά τον χρόνο συλλογής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.** Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι επαρκή και συναφή και να περιορίζονται στα αναγκαία για τους σκοπούς της επεξεργασίας τους. Αυτό απαιτεί ειδικότερα να διασφαλίζεται ότι το διάστημα αποθήκευσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό. **Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο εάν ο σκοπός της επεξεργασίας δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα μέσα.** (...) (40). **Για να είναι η επεξεργασία σύννομη, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου υποκειμένου των δεδομένων ή με άλλη βάση, προβλεπόμενη από τον νόμο,** είτε στον παρόντα κανονισμό είτε σε άλλη νομοθεσία της Ένωσης ή κράτους μέλους όπως αναφέρεται στον παρόντα κανονισμό, περιλαμβανομένης της ανάγκης συμμόρφωσης προς την εκ του νόμου υποχρέωση στην οποία υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή της ανάγκης να εκτελεστεί σύμβαση στην οποία το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατόπιν αίτησης του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη σύμβασης. (...)». Σχετικές είναι οι διατάξεις των άρθρων 5, 6 και 9 του ΓΚΠΔ.

Επιπλέον, οι διατάξεις του άρθρου 23 παρ. 1 του ΓΚΠΔ **επιτρέπουν τη θέσπιση περιορισμών στο δικαίωμα του ατόμου στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μόνο εφόσον οι περιορισμοί αυτοί θεσπίζονται μέσω νομοθετικού μέτρου, το οποίο σέβεται τις επιταγές της αρχής της αναλογικότητας και περιέχει οπωσδήποτε συγκεκριμένες διατάξεις τουλάχιστον για τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου.**

4. Στη συνέχεια, οι διατάξεις του άρθρου 9Α του Συν/τος ορίζουν ότι: «*Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από την συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει.*».

Επιπλέον, το άρθρο 25 παρ. 1 του Συν/τος ορίζει ότι: «1. *Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις*

οποίες προσιδιάζουν. **Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας.»**

5. Στην προκειμένη περίπτωση, από το έτος 2015 έως και σήμερα, ο ΕΟΠΥΥ έχει συστήσει και λειτουργεί, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, περισσότερα Μητρώα Ασθενών, στη βάση συγκεκριμένων κάθε φορά κριτηρίων, που αφορούν σχετικές κατηγορίες ασφαλισμένων – ασθενών και τις αντίστοιχες ασθένειες. Η λειτουργία των σχετικών Μητρώων του ΕΟΠΥΥ δεν περιορίζεται σε συλλογή πληροφοριών σχετικά με την εκτέλεση συνταγών των ασφαλισμένων, των συνταξιούχων και των μελών οικογένειάς τους, η οποία θα μπορούσε να συνάδει με τους εκ του νόμου αποζημιωτικούς σκοπούς του ΕΟΠΥΥ, **αλλά επεκτείνεται και στη συλλογή, καταχώριση και περαιτέρω επεξεργασία πληροφοριών, που συνιστούν ιατρικό ιστορικό των ενδιαφερομένων προσώπων (και μελών της οικογένειάς τους ακόμη, όπως συμβαίνει ενδεικτικά στην περίπτωση των Ειδικών Θεραπειών Παιδιών/Εφήβων).**

6. Η καταχώριση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των συνταξιούχων και των μελών οικογένειάς τους στα Μητρώα Ασθενών, ως συστήματα αρχειοθέτησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία τηρούνται από τον ΕΟΠΥΥ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, **συνιστά σαφώς, αφενός, επεξεργασία ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητων) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σχετικών με την υγεία και, αφετέρου, περιορισμό στο δικαίωμα καθενός εξ αυτών στην προστασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΔΕΕ και της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ).**

7. Ωστόσο, η σύσταση και λειτουργία **Μητρώων Ασθενών**, ως συστημάτων αρχειοθέτησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, **από τον ΕΟΠΥΥ**, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, **δεν συνάδει προς τις προαναφερόμενες διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή με εθνικές ρυθμίσεις σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και μάλιστα κατά το μέτρο που περιλαμβάνει ιατρικό ιστορικό των ασφαλισμένων, των συνταξιούχων και των μελών οικογένειάς τους.**

8. Ειδικότερα, σύμφωνα ιδίως με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ (ανάλογο ήταν το σύστημα της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και του Ν. 2472/1997 έως τις 25/05/2018), η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητων) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ασφαλισμένων, των συνταξιούχων και των μελών οικογένειάς τους προκειμένου να συνάδει προς τις διατάξεις του ΓΚΠΔ **πρέπει καταρχήν να διενεργείται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς, να θεμελιώνεται σε μία τουλάχιστον από τις αναφερόμενες στο άρθρο 9 παρ. 2 του ΓΚΠΔ νομικές βάσεις και να πληροί**

οποσδήποτε όλες τις θεμελιώδεις αρχές επεξεργασίας, οι οποίες κατοχυρώνονται στο άρθρο 5 του ΓΚΠΑ. Ειδικότερα, συνιστά παράνομη επεξεργασία. Εξάλλου, επεξεργασία ειδικών κατηγοριών (ευαίσθητων) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ασφαλισμένων, των συνταξιούχων και των μελών οικογένειάς τους χωρίς οποιαδήποτε επαρκή νομική βάση συνιστά – κατά μείζονα λόγο – παράνομη επεξεργασία, καθόσον αντιβαίνει τόσο στο άρθρο 9 παρ. 2 όσο και στο άρθρο 5 του ΓΚΠΑ. Τέλος, δεν επιτρέπεται – σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 52 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 23 του ΓΚΠΑ και 25 παρ. του Συν/τος – η θέσπιση περιορισμών στο δικαίωμα του ατόμου στην προστασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα δίχως συγκεκριμένη και ρητή διάταξη τυπικού νόμου, η οποία να πληροί τις επιταγές της αρχής της αναλογικότητας.

Υπογραμμίζουμε ότι η ΑΠΔΠΧ παγίως κρίνει σχετικά ότι η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (και μάλιστα, δεδομένων υγείας) από δημόσιο φορέα, αρχή ή υπηρεσία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, πρέπει να λειτουργεί και να αναπτύσσει τις συνέπειές της στο πλαίσιο του κράτους δικαίου και της αρχής της νομιμότητας. Όπως παγίως γίνεται δεκτό, η αρχή της νομιμότητας λειτουργεί ως περιοριστικό όριο της διοικητικής δράσης, ή, με αντίστροφο συλλογισμό, η διοικητική ενέργεια πρέπει να είναι σύμφωνη προς τον κανόνα δικαίου που διέπει τη δράση της Διοίκησης. Σε κάθε κρίσιμη περίπτωση, επομένως, θα πρέπει καταρχήν να εξετάζεται κατά πόσον η ενέργεια της συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων συνάδει προς τους σχετικούς κανόνες δικαίου που διέπουν τη δράση του υπευθύνου επεξεργασίας αυτού (Βλ. ενδεικτικά τη Γνωμοδότηση της ΑΠΔΠΧ 3/2015 για το Σύστημα ΒΙ του Υπουργείου Υγείας, σελ. 3, και την πρόσφατη Γνωμοδότηση της ΑΠΔΠΧ 1/2019 στο Σχέδιο Νόμου «Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψήφιων οδηγών», σελ. 8).

9. Στην περίπτωση των Μητρώων Ασθενών του ΕΟΠΥΥ δεν υπάρχει διάταξη τυπικού νόμου, που να επιτρέπει τη σύσταση και λειτουργία καθενός εξ αυτών ως συστήματος αρχαιοθέτησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, μάλιστα, ως περιορισμού στο δικαίωμα των ενδιαφερομένων ατόμων στην προστασία δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα. Αντίθετα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3892/2010 για την ηλεκτρονική καταχώριση και εκτέλεση ιατρικών συνταγών και παραπεμπτικών ιατρικών εξετάσεων, κάθε καταχώριση ιατρικής πράξης και η εν γένει επεξεργασία ιατρικού ιστορικού των ενδιαφερομένων προσώπων πρέπει να διενεργείται μέσω του ΣΗΣ της ΗΔΙΚΑ. Συνεπώς, ο ΕΟΠΥΥ στερείται οποιασδήποτε ρητής νομικής βάσης για την επεξεργασία ιατρικού ιστορικού μέσω των Μητρώων Ασθενών, που συστήνει και λειτουργεί, και, για το λόγο αυτό, η

σύσταση και λειτουργία των Μητρώων Ασθενών του ΕΟΠΥΥ προσκρούει ιδίως στις διατάξεις του άρθρου 5 του ΓΚΠΔ.

10. Υπογραμμίζουμε ότι ακόμα και εάν θεσπιζόταν έστω τώρα διάταξη τυπικού νόμου, σε μία εκ των υστέρων προσπάθεια νομιμοποίησης των Μητρώων Ασθενών του ΕΟΠΥΥ και κατοχύρωσης αυτών για το μέλλον, η διάταξη αυτή θα προσέκρουε ειδικότερα στη θεμελιώδη αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που κατοχυρώνεται από το άρθρο 5 του ΓΚΠΔ, καθώς επίσης και στις διατάξεις των άρθρων 52 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 23 του ΓΚΠΔ και 25 παρ. του Συν/τος. Και τούτο, διότι, αφενός, έχει ήδη συσταθεί και λειτουργεί εθνικό σύστημα αρχειοθέτησης του Δημοσίου για την ηλεκτρονική συνταγογράφηση ιατρικών πράξεων και αυτό είναι το ΣΗΣ της ΗΔΙΚΑ. Και, αφετέρου, έχει ήδη ρυθμιστεί με διατάξεις τυπικών νόμων – ιδίως, τις διατάξεις του άρθρου 83 του Ν. 4600/2019 – η σύσταση και λειτουργία από το Υπουργείο Υγείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, εθνικών Μητρώων Ασθενών, ως συστημάτων αρχειοθέτησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία θα στηρίζουν τη λειτουργία τους στο ΣΗΣ της ΗΔΙΚΑ.

11. Τι νομιμοποιείται, επομένως, να κάνει ο ΕΟΠΥΥ για την εκτέλεση συνταγών, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη διοικητική του δράση;

Δικαιούται να πράξει ανάλογα με αυτό που ήδη έχει υποδειχθεί εγγράφως στον ΕΟΠΥΥ με το υπ' αρ. πρωτ. οικ 1559/15-04-2019 έγγραφο του ΔΡΟ του Υπουργείου Υγείας, το οποίο έχει νομίμως κοινοποιηθεί και στη Διοίκηση (Πρόεδρο και μέλη ΔΣ) του ΕΟΠΥΥ («Γνωμοδότηση σχετικά με ερώτημα της Διεύθυνσης Φαρμάκου του ΕΟΠΥΥ»):

«4. Τόσο από τις διατάξεις του Ν. 3892/2010, όσο και από τις διατάξεις του Ν. 4238/2014 σχετικά με την αλλαγή σκοπού του ΕΟΠΥΥ, λαμβανομένων υπόψη και των ως άνω διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 7 του ΠΔ 121/2008, σαφώς προκύπτει ότι ο ΕΟΠΥΥ δεν νομιμοποιείται να συλλέγει ή να τηρεί ιατρικό ιστορικό του άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένου για την πλήρωση των κατά νόμο αποζημιωτικών σκοπών του, ούτε καν με τη συγκατάθεση του άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένου. Συνακόλουθα, η τήρηση ιατρικού ιστορικού του άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένου από τον ΕΟΠΥΥ παραβιάζει τις διατάξεις τόσο του Ν. 3892/2010 όσο και τις διατάξεις του Ν. 4238/2014 σχετικά με την αλλαγή σκοπού του ΕΟΠΥΥ και, επιπλέον, προσκρούει ιδίως στις διατάξεις των άρθρων 9 παρ. 2 και 5 του ΓΚΠΔ.

Με βάση τα προαναφερόμενα, συνάδει στο ερώτημά σας η ακόλουθη απάντηση: Για την ανάγκη εκτέλεσης συνταγών από τα Φαρμακεία του ΕΟΠΥΥ, οι φαρμακοποιοί του ΕΟΠΥΥ δύνανται

απλώς να διενεργούν επισκόπηση (να δουν) το ιατρικό ιστορικό των ασφαλισμένων, των συνταξιούχων και των μελών οικογένειάς τους, σε βάθος χρόνου εννέα (9) μηνών (ως εύλογο χρονικό διάστημα), χωρίς να δικαιούνται να συλλέγουν με οποιονδήποτε τρόπο (πχ. με καταχώριση, με print screen, με αποθήκευση, με εκτύπωση, κλπ.) και να επεξεργάζονται περαιτέρω (υπό την έννοια του άρθρου 4 στοιχ. (2) του ΓΚΠΔ) το ιατρικό ιστορικό των ενδιαφερομένων ασφαλισμένων, συνταξιούχων και μελών οικογένειάς τους». (Βλ. Συνημμένο έγγραφο Γνωμοδότησης).

12. Τέλος, επισημαίνω, για την πληρότητα των προαναφερομένων, ότι, κατά το παρελθόν, ο ΕΟΠΥΥ είχε υποβάλει (σύμφωνα με τα άλλοτε οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 2472/1997, που καταργήθηκε με τη θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ) γνωστοποιήσεις και αντίστοιχες αιτήσεις άδειας σύστασης και λειτουργίας συστήματος αρχειοθέτησης (αρχείου) ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά ότι δεν είχε λάβει από την ΑΠΑΠΧ αντίστοιχες άδειες (σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, που επίσης καταργήθηκε με τη θέση σε εφαρμογή του ΓΚΠΔ) σύστασης και λειτουργίας συστήματος αρχειοθέτησης (αρχείου) ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συνεπώς, ουδόλως τίθεται θέμα νόμιμης σύστασης και λειτουργίας συστήματος αρχειοθέτησης (αρχείου) ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην περίπτωση των Μητρώων Ασθενών του ΕΟΠΥΥ. Οι εν λόγω γνωστοποιήσεις του ΕΟΠΥΥ, σύμφωνα με όσα ανακοίνωσε η ΑΠΑΠΧ τον Ιούνιο του 2018, τέθηκαν στο αρχείο της ΑΠΑΠΧ με το σύνολο των εκκρεμών γνωστοποιήσεων – αιτήσεων λήψης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συνεπώς, το επιχείρημα ότι ο ΕΟΠΥΥ είχε προβεί σε γνωστοποίηση των Μητρώων Ασθενών στην ΑΠΑΠΧ είναι απλά νομικά αδιάφορο: τα εν λόγω Μητρώα Ασθενών του ΕΟΠΥΥ προσκρούουν – πριν και μετά το ΓΚΠΔ – σε κανόνες υπέρτερης τυπικής ισχύος, που κατοχυρώνουν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και οι εν λόγω γνωστοποιήσεις του ΕΟΠΥΥ έχουν απλά τεθεί στο αρχείο της ΑΠΑΠΧ χωρίς να εκδοθεί επ' αυτών άδεια σύστασης και λειτουργίας αρχείου.

Επισημαίνω, ακόμη, ότι οι σχετικές νομικές πλημμέλειες των εν λόγω Μητρώων του ΕΟΠΥΥ έχουν επισημανθεί και από το υπ' αρ. πρωτ. 4339/18-04-2016 Υπόμνημα της Ελληνικής Αιματολογικής Εταιρείας, το οποίο κοινοποιήθηκε νομίμως προς τον κ. Υπουργό Υγείας, τον ΕΟΠΥΥ και την ΑΠΑΠΧ. Ο ΕΟΠΥΥ απάντησε σχετικά με το από 11/05/2016 έγγραφό του, με το οποίο, όμως, δεν πρόβαλε – για το λόγο ότι δεν υπήρχε – οποιαδήποτε ρητή διάταξη τυπικού νόμου, που να καθιστά νόμιμη τη σύσταση και λειτουργία των εν λόγω Μητρώων Ασθενών.

Με βάση τα προαναφερόμενα, η σύσταση και λειτουργία από τον ΕΟΠΥΥ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, Μητρώων Ασθενών, ως συστημάτων αρχειοθέτησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω των οποίων διενεργούνται επεξεργασίες ιατρικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους, αντιβαίνει σε διατάξεις υπέρτερης τυπικής ισχύος – και, ιδίως, εκείνες των άρθρων 8 και 52 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 4, 5, 9 και 23 του ΓΚΠΔ και 25 παρ. 1 του Συν/τος – και, για το λόγο αυτό, συνιστά αθέμιτη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Παραμένω στη διάθεσή σας για περαιτέρω διευκρινίσεις.

Ο Υπεύθυνος Προστασίας Δεδομένων (DPO) του Υπουργείου Υγείας

Δημήτρης Ζωγραφόπουλος
Δικηγόρος (ΔΝ) – Ειδικός Επιστήμονας

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

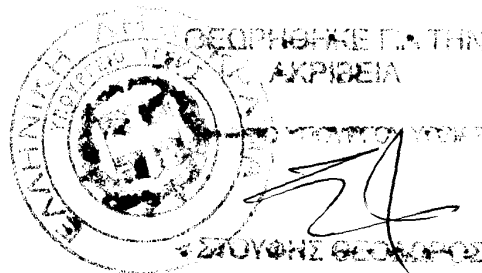
1) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ κ. ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

2) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ κ. ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

3) ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ κ. ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

4) ΕΟΠΥΥ – Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας
Γραφείο Γραμματείας Προέδρου και μελών του ΔΣ
Αποστόλου Παύλου 12,
151 23 ΜΑΡΟΥΣΙ
president@eopyy.gov.gr

5) ΕΟΠΥΥ – Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας
Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Οργάνωσης και Σχεδιασμού Υπηρεσιών Υγείας
(Υπόψη κ. ΑΓΓΟΥΡΗ Γ., Προϊσταμένου)
Αποστόλου Παύλου 12,

151 23 ΜΑΡΟΥΣΙ
aggouris@eopyy.gov.gr

6) ΕΟΠΥΥ – Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας
Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων (DPO)
Αποστόλου Παύλου 12,
151 23 ΜΑΡΟΥΣΙ
dpo@eopyy.gov.gr

